

Nota van Antwoord zienswijzen

Ontwerp omgevingsvergunning diepboring A5b Zuidwending

Kenmerk: V-58185

In deze zienswijze nota worden de volgende zienswijzen uit de inspraakbundel behandeld:

- nr. 0001: Bewoners van een betrokken woning
- nr. 0002: gemeente Veendam;
- nr. 0003: Comité waterstof Ommelanderswijk

Zienswijze	Volgnr	Onderdeel	Onderwerp
0001	1		Bewoners van een betrokken woning
0001	1	Zienswijze	<p><i>Wij bewoners van **** reageren dan ook op alle drie de besluiten...</i></p> <p><i>Onze speerpunten kort samengevat:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Veiligheid zowel ondergronds als bovengronds in de toekomst.</i> - <i>Waardevermindering huis door gestapelde mijnbouw bijna onder woning.</i> - <i>Waardevermindering omgeving.</i> - <i>Geen vervoer en afsluiten weg naast ons huis Ommelandervijk 249A en alleen toegankelijk voor aanliggende eigenaren</i> - <i>vrachtverkeer verkeersplan nodig</i> - <i>minimaalruimte beslag van Welpad, bij voorkeur iets verdiept i.v.m. het storende licht - denk aan fietsers met name op de Tonckelweg die nodig is om op de toegangsweg De Buffer te geraken.</i> - <i>ideaal zou een ontsluiting zijn rechtstreeks via de N366 om de veiligheid van het dorpsverkeer van de wandelaars en fietsers te waarborgen.</i> - <i>bij de huidige Welplants minstens aan een zijde bebossing te plaatsen zodat opgeschrikt wild een vluchtoord heeft.</i> - <i>gebied zo groen mogelijk uitvoeren, doch weinig of geen bomen.</i> - <i>voorkomen hangplekken.</i> - <i>geen buizenstelsel wat schittert in de zon.</i> - <i>bij alle bochten maatregelen zodat autolichten niet het land opschijnen en dieren en bewoners in de huizen opschrikken</i> - <i>Locaties zover mogelijk van de huizen.</i>
	1	Reactie	<p>De zienswijzen zijn overwegend van algemene strekking ten aanzien van zorgen die bij bewoners leven alsmede over de veiligheid, milieukwaliteit van de leefomgeving en de (mogelijk) toekomstige activiteiten. Uit de zienswijze wordt duidelijk dat de bestaande overlast van diverse activiteiten reeds als hoog ervaren wordt en ik ben mij ervan bewust dat er zorgen zijn dat de overlast vanwege de toekomstige ontwikkelingen, niet zal verergeren. Ik ben echter gebonden aan</p>

			<p>het toetsingskader van de onderliggende aanvraag. Daarvoor constateer ik dat de evaluatieboring voldoet aan wettelijke vereisten waarmee de (tijdelijke) effecten op milieu en veiligheid voor omwonenden in de omgeving binnen wettelijke grenzen blijven.</p> <p>De aangedragen zorg voor overlast en mogelijke consequenties van toekomstige activiteiten en participatie met omwonenden en betrokken overheden staan op de agenda van de procedures voor het Hystock project.</p> <p>Met betrekking tot waardevermindering van de woning door activiteiten wordt verwezen naar de reactie op de zienswijzen 0004_2 en 0004_5.</p> <p>Voor wat betreft de aanwezigheid van extra verkeer blijkt uit de aanvraag dat de aangevraagde activiteit tijdelijk een relatief beperkt aantal extra vervoersbewegingen per dag zal veroorzaken waardoor er ten opzichte van de bestaande emissies geen significante verhoging van de emissies in lucht en geluid zal optreden.</p> <p>In de zienswijze worden voorstellen gedaan voor maatregelen aan het verkeer. Er is vanuit de regelgeving voor de aangevraagde tijdelijke activiteit echter geen grond of plicht om voorschriften aan de verkeersafwikkeling in de omgeving aan de vergunning te verbinden. Dit geldt ook voor de locaties zelf en voor de ruimtelijke inbedding en groenvoorziening in de omgeving ervan.</p> <p>Met betrekking tot het vermijden van lichthinder zal de verlichting van het beoogde terrein voor de activiteiten zodanig worden opgesteld en afgeschermd dat hinderlijke lichtstraling naar de omgeving zoveel mogelijk wordt beperkt. Toename van lichthinder door het verkeer vanwege de aangevraagde activiteit is, mede vanwege het relatief beperkt aantal extra vervoersbewegingen dat de activiteiten zullen veroorzaken, daarmee niet te verwachten.</p>
	1	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.

0002	1 t/m 3		Zienswijzen gemeente Veendam
0002	1	Zienswijze	<p><i>Wij constateren dat de voorgenomen locaties van de nieuwe pads onvoldoende aansluiten bij de bestaande regelmatige structuur van het gebied, wat leidt tot een onrustig ruimtelijk beeld. Dit wordt met name veroorzaakt door een te geringe afstand van de voorgenomen pads tot andere bovengrondse voorzieningen in het gebied.</i></p> <p><i>In het gebied bevindt zich ter hoogte van de voorgenomen locatie A11 een voormalige NAM locatie. Beide locaties liggen landschappelijk gezien te dicht bij elkaar. Voor de landschappelijke inpassing van locatie A11 is het belangrijk dat deze voormalige NAM-locatie op termijn wordt ontmanteld, met inbegrip van verwijdering van alle verhardingen, hekwerken etc., en dat het terrein wordt teruggebracht naar de oorspronkelijke toestand.</i></p>
	1	Reactie	<p>Het inrichten van de locatie A11 als zoutwinningslocatie, inclusief terreinverharding, bovengrondse installaties en hekwerk, als zodanig resulterend in een 'pad' vergelijkbaar met omliggende pads uit de beschreven structuur, hangt af van de uitkomst van de evaluatieboring en is bij de aangevraagde evaluatieboring niet aan de orde. Gebleken geschiktheid voor zoutwinning als uitkomst van de boring op locatie A11 kan er wel toe leiden dat aanvrager de locatie verder als zoutwinningslocatie wenst in te richten. In de procedures voor de daarvoor benodigde omgevingsvergunning(en) zal de inpassing van de locatie als 'pad' in de ruimtelijke structuur met mogelijke maatregelen, waaronder de verwijdering van de voormalige NAM locatie, om te voldoen aan de beschreven randvoorwaarden worden beoordeeld en afgewogen. In het advies van 23 augustus 2024 op de aanvraag heeft de gemeente met betrekking tot het aspect 'Bouw en ruimtelijke ordening' aangegeven advies nog niet noodzakelijk te achten, maar dit te zullen doen in de procedure voor de zoutwinning en verdere afwerking bovengronds. Dit is in lijn met het mogelijk vervolgtraject zoals ik hiervoor heb beschreven.</p>
	1	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.
0002	2	Zienswijze	<p><i>Bij het voornemen voor de realisatie van de winningsputten zijn draagvlak voor de beoogde ontwikkeling in de omgeving en een verantwoorde landschappelijke inpassing van de beoogde bovengrondse voorzieningen (zgn. pads) in het gebied belangrijk. Wij constateren dat over deze</i></p>

			<i>voorgenomen ontwikkeling overleg heeft plaatsgevonden met de omgeving, maar dat hierover onvoldoende is overlegd met de betrokken overheden waaronder de gemeente Veendam.</i>
	2	Reactie	De aanvraag ziet op een evaluatieboring en niet op de zoutwinning. De winning van zout moet apart worden aangevraagd. De aanvrager heeft bij de indiening van de aanvraag van de evaluatieboring A11a voldaan aan wettelijke indieningsvereisten. Op de aanvraag is de gemeente Veendam als adviseur in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen. Bij verdere ontwikkelingen, zoals een vergunningprocedure voor zoutwinning met de verdere inrichting van de locatie en de aanpassing van het winningsplan, zal opnieuw met betrokken overheden aan wettelijk vereiste afstemming worden voldaan. De daarop uitgebrachte adviezen worden bij die procedures betrokken.
	2	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.
0002	3	Zienswijze	<p><i>In ons advies van 23 augustus 2024 hebben wij zorgen geuit omtrent het geluid dat wordt geproduceerd bij het boren. Het betreft ter plaatse een open landschap waarin het geluid ver draagt, goed hoorbaar is. Mede gezien het feit dat de mijnbouw in Groningen in een negatief daglicht staat verwachten wij geluidsklachten. Daarom hebben wij verzocht om monitoring van het geluid. In de onderhavige beschikkingen ziet u echter af van monitoring. Wij betreuren deze beslissing.</i></p> <p><i>In uw m.e.r.-beoordelingsbesluit (drie diepboringen A5b, A9 en A11 nabij Zuidwending) van 27 december 2023, kenmerk PDGGO-DTDO / MER-29013 staat op pagina 5 echter het volgende geschreven: "Tijdens de werkzaamheden is monitoring van geluid nodig om overschrijding van de Barmm normen te voorkomen." Een en ander zorgt nu voor tegenstrijdigheid. Wij verzoeken daarom alsnog om monitoring van het geluid. Wij merken daarbij nog op dat uw m.e.r.-beoordelingsbesluit geen onderscheid maakt in het type geluid en dat daarom laagfrequent geluid onderdeel zou moeten uitmaken van de geluidsmonitoring. Laagfrequent geluid is een onderwerp in de bij de aanvraag gevoegde akoestisch onderzoek van Worley, rapportnummer NRI 275/G.06/0018 wordt besproken. In dit rapport staan ook aanbevelingen om laagfrequent geluid te beperken.</i></p>

	3	Reactie	<p>Het doel van de uitgevoerde m.e.r.-beoordeling is om na te gaan of de voorgenomen activiteit significante nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben waardoor het opstellen van een milieueffectrapportage (MER) noodzakelijk is. De afweging bij een m.e.r. beoordelingsbesluit heeft een globaal verkennend karakter en is niet bedoeld als gedetailleerde toetsing van een aanvraag. Het akoestisch rapport voor de m.e.r. beoordeling (RHDHV, BI6063-RHD-A5b-RP0001-F03 d.d. 7 juli 2023) bevat geen berekende geluidniveaus, maar stelt alleen vast dat er zich binnen 300 m van de boring geen woningen bevinden en er met de mobiele boorinstallatie ruimschoots voldaan zal kunnen worden aan wettelijke grenswaarden voor geluid. Uit de m.e.r.-beoordeling volgt dat de voorgenomen activiteit geen aanleiding geeft voor het opstellen van een MER. Bij het opstellen van de considerans is helaas abusievelijk aangegeven dat monitoring nodig is om overschrijding van grenswaarden te voorkomen. Dit doet echter niet af aan de conclusie van de beoordeling.</p> <p>Leidend in de besluitvormingsprocedure voor de omgevingsvergunning is het akoestisch onderzoek van Worley bij de aanvraag (NR1275/G.06/0016 d.d. 22 september 2023), waarin geluidniveaus op omliggende woningen zijn berekend en getoetst. Uit dit akoestisch rapport blijkt dat ruim voldaan wordt aan de grenswaarden uit het Barmm (thans aan de waarden zoals opgenomen in tabel 4.1121a van het Bal) voor het toelaatbare geluidsniveau op de gevel van omliggende woningen. Het rapport van Worley bevestigt daarmee de inschatting bij de m.e.r. beoordeling. Aangezien zich binnen 300 m afstand van de boorlocatie geen woningen bevinden is er op grond van artikel 19 Barmm (nu artikel 4.1121b van het Bal) geen verplichting tot monitoring van geluidniveaus.</p> <p>In het rapport van Worley wordt het berekende geluidsniveau vergeleken met de NSG referentiecurve die een hoorbaarheidsdrempel geeft voor laagfrequent geluid (LFG). Het rapport doet geen aanbevelingen om laagfrequent geluid (LFG) te beperken, maar geeft een beschrijving van te verwachten niveaus, oorzaken (bronnen) en enkele mogelijkheden tot vermindering. De verwachting volgens het rapport is dat het niveau binnen de dichtstbijzijnde woning zich nog beneden de referentiecurve bevindt. De NSG curve is geen wettelijke norm en zegt niet in hoeverre hoorbaarheid ook daadwerkelijk tot hinder leidt. De wetgever heeft voor de beoordeling en toetsing van LFG met oog op hinder geen aparte wettelijk grenswaarden vastgesteld en is er vanuit gegaan dat de normstelling uit het Barmm (thans Bal) ook voldoende is om LFG hinder voldoende te voorkomen dan wel te beperken. Naar mijn mening is dat voor de boring A11a, een verantwoord uitgangspunt. Er is geen aanleiding om te verwachten dat LFG klachten zullen optreden aangezien de woningen op relatief ruime afstand liggen, het geluidsniveau ruim voldoet</p>
--	---	---------	--

			<p>aan grenswaarden uit het Barmm/Bal en de NSG hoorbaarheidscurve naar verwachting niet wordt overschreden. Er is daarmee ook geen noodzaak of grond om in de omgevingsvergunning een verplichting tot monitoring op te nemen.</p> <p>Hoewel geluidmonitoring niet noodzakelijk is en er geen wettelijke verplichting toe is, heeft initiatiefnemer Nobian dit wel gepland als onderdeel van een (bovenwettelijk) Bereikbaarheid Leefbaarheid Veiligheid en Communicatie (BLVC). Dit plan is gedeeld tijdens informatieavonden en gesprekken met bewoners (zie https://www.energiebufferzuidwending.nl/bibliotheek). Vanuit de regelgeving is er echter geen grond om een monitoringsverplichting op te nemen of consequenties aan uitkomsten te verbinden.</p>
	3	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.

0003	1 t/m 5		Comité Waterstof Ommelanderswijk (CWO)
0003	1	Zienswijze	<p><i>Wij zijn van mening dat het uitvoeren van een evaluatieboring pas dan mag plaatsvinden als blijkt dat dit voor 100% zeker geen risico oplevert voor de directe leef- en woonomgeving. Onder risico verstaan wij in ieder geval: schade aan woningen door trillingen/verzakkingen, schade aan mens en dier door licht en geluid.</i></p> <p><i>Wij worden in onze zienswijze gesterkt door uitspraken van gedeputeerde ****, die de mening heeft uitgesproken dat eerst bewezen moet worden dat dergelijke boringen voor 100% veilig kunnen worden uitgevoerd en dat eventuele schade aan woning, mens en dier zonder omwegen direct vergoed dient te worden. En daar sluiten wij ons bij aan.</i></p>
	1	Reactie	<p>De aangevraagde vergunning ziet op aspecten van veiligheid en milieu zoals bescherming van bodemkwaliteit, risico's voor externe veiligheid, geluidhinder en luchtkwaliteit. Vanuit de regelgeving en de daarop gebaseerde vergunning kan niet de zekerheid worden gegeven dat omwonenden niets van de beoogde evaluatieboring zullen merken, maar wel dat veiligheidsrisico's en eventuele hinder binnen de wettelijke grenzen blijven. Bij het opstellen van de wetgeving heeft de wetgever vastgesteld dat indien aan deze grenswaarden wordt voldaan de risico's zodanig beperkt zijn dat de aangevraagde activiteit voor wat betreft mogelijke effecten verantwoord is. In het geval van de evaluatieboring A11 blijkt uit de aanvraag dat wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden met betrekking veiligheid en milieu. Bodemdalingseffecten, geluidhinder en schade door trillingen zijn niet te verwachten gelet op de aard van de boring en de relatief ruime afstand tot de omliggende bebouwing. Daarmee zijn er vanuit veiligheid en milieu geen belemmeringen om de omgevingsvergunning te verlenen.</p>
	1	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.
0003	2	zienswijze	<i>Zorg voor vergunningverlening dat er eerst een nulmeting wordt uitgevoerd, dat er trillingsmeters aan de woningen aanwezig zijn en dat er een deformatiemeting wordt uitgevoerd.</i>
	2	Reactie	<p>Vanuit de van toepassing zijnde regelgeving op de activiteit uit de vergunningaanvraag is er voor een evaluatieboring geen rechtsgrond om een nulmeting voor schade of deformatie door trillingen en/of bodemdaling aan gebouwen in de omgevingsvergunning voor te schrijven. Er is vanuit veiligheid en milieu evenmin noodzakelijke aanleiding toe gezien de relatief ruime afstand tot de omliggende bebouwing en de aard van de voorgenomen activiteit, waarbij geen risico bestaat op schade of deformatie bij woningen. Aanvullend verwijs ik naar mijn reactie op zienswijze 0004_5.</p>

	2	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.
0003	3		<i>En wij vragen u dan ook te wachten met het vergunnen van proef en/of evaluatieboringen tot dat duidelijk is (door onafhankelijke experts aangegeven) dat de betrokken cavernes veilig af te sluiten zijn. Wij vinden het opmerkelijk dat vergunningen voor een evaluatie- of proefboring in het onderhavige gebied worden afgegeven terwijl er vanuit uw eigen ministerie nog geen duidelijkheid is over de Milieu Effect Rapportage, die voor het project waterstof Ommelanderswijk/Zuidwending wordt opgesteld. Ook daarin zijn onderwerpen als mogelijke schade aan leef- en woonomgeving nog niet zodanig duidelijk dat deze MER is vastgesteld. Wij vragen u om aanvragen voor vergunningverlening voor alle activiteiten hetzij voorbereidend hetzij uitvoerend hetzij evaluerend aan te houden tot deze MER is vastgesteld.</i>
	3	Reactie	De aangevraagde vergunning voor een evaluatieboring ziet niet op de winning van zout, vorming van cavernes, opslag van waterstof na zoutwinning en afsluiting van cavernes. Het betreft een voorbereidende activiteit die informatie oplevert over de onderliggende zoutstructuur die bijdraagt aan een zorgvuldige beoordeling of veilige zoutwinning en het gebruik en afsluiten van betrokken cavernes in de toekomst mogelijk zijn.
	3	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.
0003	4	zienswijze	<i>Wacht met vergunnen tot na inwerkingtreding van de nieuwe mijnbouwwet (welke naar verwachting eind 2025 van kracht zal worden) en die ook de belangen van de betrokken bewoners zal behartigen.</i>
	4	Reactie	De omgevingsvergunning voor de evaluatieboring is aangevraagd op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De Mijnbouwwet en de inwerkingtreding van de nieuwe Mijnbouwwet hebben geen relevantie voor deze omgevingsvergunning, maar zijn van toepassing op nog te starten procedures, bij gebleken geschiktheid van de locatie, voor de aanpassing van het zoutwinningsplan en voor een opslagplan voor waterstof. In het vervolg proces zullen tevens nog procedures voor een omgevingsvergunning voor inrichting als zoutwinningslocatie en daarna waterstofopslaglocatie vereist zijn. Bij elk van deze procedures zal zorgvuldig rekening worden gehouden met de veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving en de belangen van de betrokken bewoners.
	4	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.
0003	5	zienswijze	<i>Zorg voor een transparante en toegankelijke eerlijke procedure voor afhandeling van schade, toekenning waardevermindering en toekennen van immateriële schade.</i>

	5	Reactie	<p>Bij de voorgenomen evaluatieboring worden geen stoffen aan de diepe ondergrond onttrokken en treden geen wijzigingen in structuur op die bodemdalingseffecten of bevingen in de omgeving tot gevolg kunnen hebben. Bij de boring worden geen trillingen veroorzaakt die schade aan woningen kunnen veroorzaken. Hoewel schade aan huizen vanwege de evaluatieboring redelijkerwijs niet te verwachten is, volg ik uw redenering dat eventuele schade aan woningen vergoeding vraagt. Kan worden aangetoond of aannemelijk worden gemaakt dat schade of waardedaling causaal verbonden is met de voorgenomen boring, dan kan de aannemer aansprakelijk worden gesteld.</p> <p>Een wettelijke procedure voor afhandeling van schade aan woningen zoals die is veroorzaakt door gaswinning uit het Groninger gasveld, is echter niet van toepassing op de voorgenomen onderzoeksboring. Dit houdt in dat de bewijslast, dat door omwonenden geleden schade of waardedaling van woningen het gevolg is van de aangevraagde werkzaamheden, in beginsel rust bij de omwonenden. De initiatiefnemer Nobian heeft wel (bovenwettelijk) een Bereikbaarheid Leefbaarheid Veiligheid en Communicatie (BLVC) plan opgesteld (waaronder nulmetingen en inzet trillingsmeters) gedeeld tijdens informatieavonden en gesprekken met bewoners (zie https://www.energiebufferzuidwending.nl/bibliotheek).</p> <p>Vanuit de regelgeving waarvoor vergunning wordt aangevraagd is er echter geen grond om de bewijslast bij de aanvrager te leggen.</p>
	5	Conclusie	De zienswijze leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het besluit.